

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Філологічний факультет

Кафедра філософії та культурології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан філологічного факультету

 проф. Борис БУНЧУК/

“ 12 ” 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ІНФОРМАЦІЙНІ ТА КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ
СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

обов'язкова

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Спеціальність 232 Соціальне забезпечення

Галузь знань 23 Соціальна робота

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

філологічний факультет

Мова навчання українська

Чернівці 2024 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни Інформаційні та комунікаційні технології у сфері соціального захисту складена відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення», спеціальності 232 Соціальне забезпечення, першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 12 від «2» вересня 2024 р.).

Розробник: **Верстяк А.В.**, доктор економічних наук, доцент;
Маханець Л.Л., кандидат економічних наук, доцент.

Викладач: **Маханець Любов Леонідівна**, кандидат економічних наук, доцент кафедри економіко-математичного моделювання.

Погоджено з гарантом ОПП і схвалено методичною радою філологічного факультету
Протокол № 1 від “12” серпня 2024 року

Голова методичної ради філологічного факультету

(підпис)

Алла АНТОФІЙЧУК

1. Мета навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни “Інформаційні та комунікаційні технології у сфері соціального захисту” полягає у формуванні у студентів системи теоретичних знань та практичних навичок щодо застосування сучасних інформаційних та комунікаційних технологій у сфері соціального захисту для підвищення ефективності соціальної роботи.

2. Результати навчання: засвоєння теоретичних положень та опанування практичних навичок щодо комунікацій.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 232 Соціальне забезпечення та галузі знань 23 Соціальна робота вивчення дисципліни «Інформаційні та комунікаційні технології у сфері соціального захисту» сприяє формуванню наступних компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК12. Здатність працювати в команді.

ФК3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах.

ФК6. Вміння планування та звітності в системі соціального забезпечення населення.

ФК14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

ФК15. Здатність виявляти і залучати ресурси організацій -партнерів з соціальної допомоги для виконання завдань професійної діяльності.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Застосовувати методи збору інформації: аналіз документів, опитування та спостереження.

ПРН4. Вміння застосовувати статистичну, методичну та нормативну базу системи соціального захисту населення

ПРН 14. Визначати зміст співпраці з організаціями та установами з метою залучення їх до соціального захисту населення.

ПРН18. Використовувати відповідні наукові дослідження та застосовувати дослідницькі професійні навички у ході надання соціальної допомоги.

ПРН20. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.

3. Опис навчальної дисципліни

3.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	6	4	120	12		24		84		екзамен
Заочна											

3.2. Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 1. Основи інформаційних технологій у сфері соціального захисту												
Тема 1. Вступ до інформаційних та комунікаційних технологій у соціальній роботі 1. Поняття інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) 2. Історія впровадження ІКТ у соціальну сферу 3. Сучасний стан інформатизації соціальної сфери в Україні та світі 4. Нормативно-правова база використання ІКТ у соціальній роботі	11	2		1			8						
Тема 2. Електронні системи соціального захисту населення 1. Єдина інформаційна система соціальної сфери (ЄІССС) 2. Єдиний державний реєстр отримувачів соціальних виплат та пільг 3. Реєстр застрахованих осіб та облік соціального страхування	11	2		1			8						

4. Інтеграція електронних систем соціального захисту з іншими державними реєстрами												
Тема 3. Електронний документообіг у системі соціального захисту 1. Принципи електронного документообігу 2. Системи електронного документообігу в соціальних службах 3. Електронний цифровий підпис та його використання 4. Правові аспекти електронного документообігу в соціальній сфері	11	1	2		8							
Тема 4. Захист персональних даних та інформаційна безпека 1. Законодавство про захист персональних даних 2. Політика конфіденційності у роботі з клієнтами соціальних служб 3. Технічні засоби захисту інформації у соціальних службах 4. Відповідальність за порушення правил роботи з персональними даними	11	1	2		8							
Разом за ЗМІ	44	6	6		32							
Теми навчальних занять	Змістовий модуль 2. Практичне застосування ІКТ у сфері соціального захисту											
Тема 5. Програмне забезпечення для соціальних працівників 1. Огляд спеціалізованого програмного забезпечення для соціальних служб 2. Робота з програмними комплексами обліку отримувачів соціальних послуг 3. Автоматизація процесів призначення соціальних виплат та пільг 4. Системи моніторингу та оцінки ефективності соціальних програм	12	1	3		8							
Тема 6. Цифрові комунікації в соціальній роботі	12	1	3		8							

<p>1. Використання електронної пошти та месенджерів у роботі з клієнтами</p> <p>2. Проведення відеоконференцій та онлайн-консультацій</p> <p>3. Соціальні мережі як інструмент соціальної роботи</p> <p>4. Етичні аспекти цифрових комунікацій у соціальній сфері</p>												
<p>Тема 7. Інформаційні системи в роботі територіальних центрів соціального обслуговування</p> <p>1. Автоматизація обліку клієнтів територіальних центрів</p> <p>2. Планування та облік соціальних послуг</p> <p>3. Формування звітності та аналітичних даних</p> <p>4. Інтеграція з централізованими системами соціального захисту</p>	13	1	3	9								
<p>Тема 8. Інформаційні технології в інклюзивному середовищі</p> <p>1. Асистивні технології для осіб з інвалідністю</p> <p>2. Спеціалізоване програмне забезпечення для різних категорій клієнтів</p> <p>3. Адаптивні інтерфейси інформаційних систем</p> <p>4. Доступність електронних послуг для маломобільних груп населення</p>	13	1	3	9								
<p>Тема 9. Мобільні технології у соціальній роботі</p> <p>1. Мобільні додатки для соціальних працівників</p> <p>2. Системи мобільного збору даних при роботі в громаді</p> <p>3. Використання мобільних технологій для моніторингу клієнтів</p> <p>4. Організація дистанційної роботи соціальних працівників</p>	13	1	3	9								
<p>Тема 10. Перспективи розвитку ІКТ у сфері соціального захисту</p> <p>1. Впровадження технологій штучного інтелекту</p>	13	1	3	9								

2. Використання великих даних (Big Data) для аналізу соціальних проблем													
3. Блокчейн-технології у соціальному захисті													
4. Розвиток електронних соціальних послуг													
Разом за ЗМ2	96	6		18		52							
Усього годин	120	12		24		84							
Підсумкова форма контролю	екзамен												

3.3. Тематика семінарських занять

№	Назва теми (завдання)	Кількість годин
1	Вступ до інформаційних та комунікаційних технологій у соціальній роботі <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте поняття інформаційних та комунікаційних технологій (ІКТ) у соціальній роботі. – Проаналізуйте основні етапи впровадження ІКТ у соціальну сферу. – Охарактеризуйте сучасний стан інформатизації соціальної сфери в Україні та світі. – Поясніть основні положення нормативно-правової бази використання ІКТ у соціальній роботі. 	1
2	Електронні системи соціального захисту населення <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте структуру та функціональні можливості Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІССС). – Проаналізуйте роль Єдиного державного реєстру отримувачів соціальних виплат і пілг у системі соціального захисту. – Охарактеризуйте функціонування реєстру застрахованих осіб та особливості обліку соціального страхування. – Обґрунтуйте переваги та виклики інтеграції електронних систем соціального захисту з іншими державними реєстрами. 	1
3	Електронний документообіг у системі соціального захисту <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте основні принципи електронного документообігу в соціальній сфері. – Проаналізуйте приклади використання систем електронного документообігу в соціальних службах. – Поясніть значення електронного цифрового підпису та проаналізуйте його роль у соціальному захисті. – Обґрунтуйте правові аспекти застосування електронного документообігу в соціальній роботі. 	2
4	Захист персональних даних та інформаційна безпека <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте основні положення законодавства України щодо захисту персональних даних. – Проаналізуйте політику конфіденційності у соціальних службах та її практичне застосування. – Поясніть технічні засоби захисту інформації у соціальних службах і порівняйте їх ефективність. 	2

	<ul style="list-style-type: none"> – Обґрунтуйте відповідальність за порушення правил роботи з персональними даними. 	
5	<p>Програмне забезпечення для соціальних працівників</p> <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте найбільш поширене програмне забезпечення, яке використовується соціальними працівниками. – Проаналізуйте процес автоматизації призначення соціальних виплат та пільг. – Обґрунтуйте важливість систем моніторингу та оцінки ефективності соціальних програм. – Порівняйте різні програмні комплекси, що використовуються для обліку отримувачів соціальних послуг. 	3
6	<p>Цифрові комунікації в соціальній роботі</p> <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте основні засоби цифрових комунікацій, що використовуються у соціальній роботі. – Проаналізуйте роль електронної пошти та месенджерів у взаємодії соціальних працівників із клієнтами. – Поясніть особливості проведення відеоконференцій та онлайн-консультацій у соціальній сфері. – Охарактеризуйте використання соціальних мереж як інструменту соціальної роботи. – Обґрунтуйте етичні аспекти цифрових комунікацій у роботі соціальних служб. – Порівняйте ефективність різних цифрових платформ для комунікації з клієнтами соціальних служб. 	3
7	<p>Інформаційні системи в роботі територіальних центрів соціального обслуговування</p> <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте функції інформаційних систем, що використовуються у територіальних центрах соціального обслуговування. – Проаналізуйте процес автоматизації обліку клієнтів у територіальних центрах. – Поясніть значення інформаційних систем для планування та обліку соціальних послуг. – Охарактеризуйте методи формування звітності та аналітичних даних за допомогою ІКТ. – Обґрунтуйте важливість інтеграції територіальних центрів з централізованими системами соціального захисту. – Порівняйте можливості різних інформаційних систем, що застосовуються у територіальних центрах. 	3
8	<p>Інформаційні технології в інклюзивному середовищі</p> <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте асистивні технології для підтримки осіб з інвалідністю. – Проаналізуйте використання спеціалізованого програмного забезпечення для різних категорій клієнтів. – Поясніть значення адаптивних інтерфейсів у системах соціального захисту. – Охарактеризуйте підходи до забезпечення доступності електронних послуг для маломобільних груп населення. – Обґрунтуйте роль ІКТ у створенні інклюзивного середовища для соціально вразливих груп. 	3

	– Порівняйте міжнародний і вітчизняний досвід впровадження інклюзивних інформаційних технологій.	
9	Мобільні технології у соціальній роботі – Охарактеризуйте мобільні додатки, що використовуються у роботі соціальних працівників. – Проаналізуйте можливості мобільного збору даних під час роботи в громаді. – Поясніть роль мобільних технологій у моніторингу та супроводі клієнтів соціальних служб. – Охарактеризуйте особливості організації дистанційної роботи соціальних працівників за допомогою мобільних технологій. – Обґрунтуйте переваги та виклики впровадження мобільних технологій у соціальну сферу. – Порівняйте ефективність різних мобільних платформ у наданні соціальних послуг.	3
10	Перспективи розвитку ІКТ у сфері соціального захисту – Охарактеризуйте основні напрями розвитку інформаційних технологій у соціальній сфері. – Проаналізуйте можливості впровадження штучного інтелекту у систему соціального захисту. – Поясніть роль технологій Big Data у вивченні та розв’язанні соціальних проблем. – Охарактеризуйте перспективи застосування блокчейн-технологій у соціальному захисті. – Обґрунтуйте значення розвитку електронних соціальних послуг для підвищення ефективності соціальної роботи. – 📊 Порівняйте перспективи ІКТ-інновацій в Україні та провідних країнах світу у контексті соціального захисту.	3

3.4. Самостійна робота студента (ІНДЗ)

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни “Прогнозування соціально-економічних процесів” спрямована на засвоєння, узагальнення і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури та інформаційних ресурсів, підготовку до лабораторних занять, підготовку питань, які виносились на самостійне вивчення, створення презентацій завдань до відповідних тем дисципліни.

№	Назва теми	Кількість годин
Тема 1	Вступ до інформаційних та комунікаційних технологій у соціальній роботі Охарактеризуйте сучасні ІКТ, які застосовуються у соціальній роботі.	8
Тема 2	Електронні системи соціального захисту населення Проаналізуйте структуру, функції та можливості ЄІССС.	8

Т е м а 3	Електронний документообіг у системі соціального захисту Поясніть особливості впровадження електронного документообігу у вашому регіоні та проаналізуйте його ефективність.	8
Т е м а 4	Захист персональних даних та інформаційна безпека Охарактеризуйте законодавчі аспекти захисту персональних даних у соціальній сфері України.	8
Т е м а 5	Програмне забезпечення для соціальних працівників Проаналізуйте переваги та недоліки різних програмних комплексів для соціальних працівників.	8
Т е м а 6	Цифрові комунікації в соціальній роботі Обґрунтуйте можливості використання соціальних мереж для інформування громадян про соціальні послуги.	8
Т е м а 7	Інформаційні системи в роботі територіальних центрів соціального обслуговування Охарактеризуйте функціонал мобільних додатків для соціальних працівників і проаналізуйте їх практичну користь.	9
Т е м а 8	Інформаційні технології в інклюзивному середовищі Розробіть та проаналізуйте модель інформаційної системи для територіального центру соціального обслуговування.	9
Т е м а 9	Мобільні технології у соціальній роботі Порівняйте доступність електронних послуг для різних груп населення та обґрунтуйте шляхи її покращення.	9
Т е м а 1 0	Перспективи розвитку ІКТ у сфері соціального захисту Охарактеризуйте перспективи розвитку ІКТ у сфері соціального захисту в Україні та проаналізуйте міжнародний досвід.	9

4. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Для досягнення освітньої мети та прогнозованих програмних результатів використовуються основні традиційні та інтерактивні методи навчання, новітні технології.

Методи навчання:

- словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).
- практичні методи (практичні та лабораторні роботи).
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебінари і т.п.).
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни.

5. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

5.1. Критерієм підсумкового оцінювання є досягнення здобувачем мінімальних порогових рівнів оцінок (балів) за кожним передбаченим результатом навчання.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач, виконання завдань до лабораторної роботи та індивідуальних завдань), виконання завдань для самостійної роботи є різною (дивись таблицю та Moodle). Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить **100** балів, з яких **60** балів здобувач набирає при поточних видах контролю (модуль 1 – **25** балів, модуль 2 – **35** балів,) і **40** балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

У випадку отримання менше 50 балів за результатами поточного та підсумкового контролю, здобувач вищої освіти обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості. Якщо здобувач вищої освіти набрав менше 35 балів, він не допускається до підсумкового контролю.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових (презентацій) завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тем відбувається з дозволу аспірантури за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференціях).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують всі завдання, які передбачені. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

5.2. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо

Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

5.3. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи (тематичні, модульні).
- тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті.
- презентації результатів виконання завдань.
- оцінювання завдань лабораторних робіт.
- підсумковий контроль – екзамен.
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Формами поточного контролю є усні та письмові (тестування, презентації тощо) відповіді студента.

Проміжний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосовувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді контрольних робіт або комп'ютерного тестування. При цьому тестове завдання може містити як запитання, що стосуються суто теоретичного матеріалу, так і запитання, спрямовані на вирішення невеличкого практичного завдання.

Тестове завдання містить запитання одиничного вибору різного рівня складності. Тести для проміжного контролю обираються із загального переліку тестів за відповідними модулями. Метою вирішення тестових завдань з навчальної дисципліни є засвоєння студентами теоретичних та практичних знань з економетрики.

Загальна оцінка з проміжного модульного контролю складається з поточної оцінки, яку студент отримує під час лабораторних занять та оцінки за виконання модульної контрольної роботи.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі *екзамену* і в терміни, передбачені графіком навчального процесу. *Екзамен* проводиться у формі комп'ютерного тестування за теоретичним та практичним матеріалом курсу. До екзамену студенти здають ІНДЗ, яке оцінюється від 0 до 10 балів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Буйницька О.П. Система педагогічного проектування інформаційно-освітнього середовища для здійснення підготовки майбутніх соціальних педагогів : монографія. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2021. 567 с.
2. Соціальна робота в умовах цифрової трансформації суспільства / За ред. О.В. Безпалько. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 280 с.

8.2. Допоміжна

1. Управління проектами на базі MS Project: методичні вказівки до лабораторних робіт / Укл. Л.Л. Маханець, Р.Р. Білоскурський, А.В. Верстак– Чернівці: Чернівець. нац. ун-т, 2020. – 68с.
2. Електронне урядування та електронна демократія: навч. посіб.: у 15 ч. / за заг. ред. А.І. Семенченка, В.М. Дрешпака. – К., 2017. Частина 10: Електронні послуги / [Р.М. Матвійчук, С.П. Кандзюба]. – К.: ФОП Москаленко О. М., 2017. – 60 с

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний веб-портал Міністерства соціальної політики України. <https://www.msp.gov.ua>
2. Єдина інформаційна система соціальної сфери (ЄІССС): <https://e-social.gov.ua>
3. Портал відкритих даних: <https://data.gov.ua>
4. Платформа "Дія": <https://diia.gov.ua>
5. Онлайн-курси з інформаційних технологій Prometheus: <https://prometheus.org.ua>
6. Національна онлайн-платформа з цифрової грамотності: <https://osvita.diia.gov.ua>.

